

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen dla uczniów klasy VI w roku szkolnym 2016/17:

Ocena dopuszczająca:

Dział: Rzeczpospolita XVII i XVIII wieku.

- znają postać króla Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz potrafią wymienić przykład jego zasług dla polskiej kultury,
- umieją wyjaśnić terminy: „Szkoła Rycerska”, „obiady czwartkowe”,
- potrafią wymienić jednego z najważniejszych artystów czasów stanisławowskich,
- znają rezydencję w Łazienkach Królewskich,
- umieją wymienić jedną z przyczyn kryzysu państwa polskiego w XVIII w.,
- rozumieją pojęcie: „czasy saskie”,
- wiedzą, kto dokonał I rozbioru Polski,
- wiedzą, gdzie uchwalono pierwszą w Europie konstytucję,
- potrafią wymienić jedno z najważniejszych postanowień Konstytucji 3 Maja,
- wiedzą, kto dokonał II rozbioru Polski,
- znają postać Tadeusza Kościuszki i fakt wybuchu Powstania Kościuszkowskiego,
- znają fakt bitwy pod Raclawicami potrafią o niej opowiedzieć,
- wiedzą, kto brał udział w III rozbiorze Polski i jaki był jego ostateczny skutek,
- wiedzą, co stało się z królem po upadku państwa polskiego,
- potrafią jedną z przyczyn upadku Rzeczypospolitej.

Dział: O wolność waszą i naszą.

- znają postać Napoleona Bonaparte,
- znają nazwę polskiego hymnu narodowego, wiedzą, gdzie powstał i kto był jego autorem,
- potrafią wskazać na mapie Francję oraz Księstwo Warszawskie,
- umieją wymienić jedną z przyczyn wybuchu Powstania Listopadowego,
- potrafią wymienić jeden z celów walki powstańców,
- znają miejsce jednej z najważniejszych bitew Powstania,
- potrafią podać jedną z przyczyn upadku Powstania,
- potrafią wymienić jeden z przykładów represji zastosowanych wobec Polaków po przegranej Powstaniu,
- rozumieją pojęcie „emigracja”,
- znają postać przynajmniej jednego z najważniejszych uczestników Wielkiej Emigracji,
- znają jedną z przyczyn wybuchu Powstania Styczniowego,
- potrafią wymienić jeden z celów walki powstańców,
- wiedzą, w jaki sposób walczyli powstańcy,
- rozumieją termin: „walka partyzancka”,
- potrafią wymienić jeden z przykładów represji zastosowanych wobec Polaków po przegranej Powstaniu,
- rozumieją termin „rusyfikacja” i znają wybrane przykłady jej stosowania,
- rozumieją termin „germanizacja” i znają wybrane przykłady jej stosowania,
- potrafią podać jeden z przykładów oporu Polaków wobec rusyfikacji i jeden wobec germanizacji,
- rozumieją, na czym polegała walka o język polski w nauczaniu,
- znają postacie wybitnych Polaków z kraju i emigracji (jeden przykład z kraju i jeden z emigracji) oraz ich wybrane zasługi dla polskiej kultury i nauki.

Dział: Wiek pary i żelaza.

- znają jeden z XIX - wiecznych wynalazków, który ułatwił i przyspieszył podróżowanie,
- znają postać twórcy tego wynalazku,
- rozumieją terminy: „maszyna parowa”, „kolej żelazna”, „statek parowy”,
- rozumieją różnicę pomiędzy rzemieślniczymi i fabrycznymi (maszynowymi) formami produkcji,
- potrafią podać jedną z przyczyn napływu ludności ze wsi do miast w XIX w.,
- umieją wymienić jeden z ośrodków przemysłowych na ziemiach polskich w XIX w.,
- rozumieją termin: „fabryka”,
- znają częściowo warunki pracy w XIX - wiecznej fabryce i warunki życia w XIX - wiecznym mieście na przykładzie Łodzi,
- umieją wymienić jeden z najważniejszych XIX - wiecznych wynalazków oraz jego twórcę,
- potrafią częściowo wyjaśnić, jakie znaczenie miał ten wynalazek dla różnych dziedzin życia ludzkiego.

Dział: Polska Odrodzona.

- znają jedną z przyczyn wybuchu I wojny światowej,
- wiedzą, że w I wojnie światowej walczyły ze sobą dwa obozy państw (wraz z podaniem przykładu państwa z jednego i drugiego obozu),
- znają wybrane przykłady nowych rodzajów broni,
- potrafią wymienić jeden ze skutków I wojny światowej,
- rozumieją, na czym polegały wybrane różnice pomiędzy dwoma orientacjami politycznymi – proaustriacką i prorosyjską,
- znają zasługi dla odzyskania niepodległości Józefa Piłsudskiego,
- wiedzą, że ważną rolę w walce o odzyskanie niepodległości odegrały Legiony Piłsudskiego,
- wiedzą, że 11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości,
- znają przykłady z najważniejszych wydarzeń procesu kształtowania się granic niepodległego państwa polskiego (Powstania Śląskie, Bitwa Warszawska) oraz potrafią umiejscowić je w czasie,
- rozumieją pojęcia: „Cud nad Wisłą”, „bolszewicy”, „Armia Czerwona”,
- znają jeden z problemów, przed jakimi stanęli Polacy u progu niepodległości,
- potrafią wskazać na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz jej niektórych sąsiadów,
- wiedzą, że w II Rzeczypospolitej zostały uchwalone dwie konstytucje,

- rozumieją terminy: „II Rzeczpospolita”, „konstytucja”, „prezydent”,
- wiedzą, dlaczego w II Rzeczypospolitej przeprowadzono reformę walutową,
- potrafią wymienić jedno z największych osiągnięć gospodarczych II Rzeczypospolitej,
- znają termin: „złoty polski”,
- znają wybrane postacie najwybitniejszych ówczesnych artystów, naukowców czy sportowców.

Dział: Nasza największa wojna.

- znają pojęcia: „faszyzm”, „nazizm”, „komunizm”, ZSRR, III Rzesza,
- znają częściowo proces powstania ustroju nazistowskiego w Niemczech,
- wiedzą ogólnie, na czym polegały rządy komunistyczne w ZSRR,
- umieją wymienić i wskazać na mapie jedno z wydarzeń prowadzących ku wojnie,
- znają postacie Adolfa Hitlera i Józefa Stalina,
- znają fakt podpisania paktu Ribbentrop – Mołotow,
- potrafią umiejscowić w czasie i na mapie atak na Polskę Niemiec i ZSRR,
- umieją wymienić wybrane przykłady najważniejszych bitew podczas kampanii wrześniowej,
- znają wybrane przykłady represji ze strony Niemców, jakie spotykały Polaków w okresie okupacji,
- wiedzą, dlaczego i w jaki sposób Niemcy dokonali Holocaustu,
- rozumieją wybrane z pojęć: „okupacja”, „getto”, „Sprawiedliwi”, „Holocaust”, „egzekucje”, „obozy koncentracyjne”, „łapanki”, „roboty przymusowe”,
- znają przykład postaci „Sprawiedliwego”,
- znają przykład zbrodni sowieckich popełnionych na Polakach,
- wiedzą, czym była Zbrodnia Katyńska,
- znają wybrane przykłady walki Polaków z okupantem niemieckim,
- wiedzą, czym były Armia Krajowa i Szare Szeregi,
- znają wybrane postacie szczególnie zasłużone w walce z okupantem,
- umieją wymienić wybrane najważniejsze miejsca, w których Polacy walczyli na frontach II wojny światowej,
- znają postać wybranego z dowódców Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie,
- rozumieją terminy: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, „alianci”,
- wiedzą, kiedy wybuchło Powstanie Warszawskie oraz znają jedną z przyczyn jego wybuchu,
- wiedzą, w jaki sposób powstańcy walczyli,
- znają sytuację ludności cywilnej w czasie Powstania,
- potrafią wymienić jeden z pozytywnych i jeden z negatywnych skutków Powstania,
- umieją wyjaśnić, dlaczego wojnę z lat 1939-45 nazwano światową,
- znają jedną z konsekwencji, jakie ponieśli Niemcy w wyniku przegrania wojny.

Dział: Zależni od wschodniego sąsiada.

- znają terminy: „migracja”, „wyścig zbrojeń”,
- rozumieją rolę Stanów Zjednoczonych po II wojnie światowej,
- znają fakt powstania dwóch państw niemieckich,
- umieją wytłumaczyć, na czym polegał wyścig zbrojeń,
- znają postać wybranego astronauty,
- wiedzą, dlaczego po wojnie Polacy nie odzyskali pełnej niepodległości,
- znają jeden ze skutków wojny dla narodu i państwa polskiego,
- znają jedną ze zmian, które zaszły w polskiej gospodarce i jaki był jej wpływ na polskie społeczeństwo,
- rozumieją pojęcie: „likwidacja analfabetyzmu”,
- wiedzą, że Polska była zależna od ZSRR,
- znają przykłady zbrodni popełnianych w Polsce przez władze komunistyczne na przeciwnikach politycznych,
- rozumieją pojęcie: „Żołnierze Wyklęci”,
- znają skrót: PRL,
- znają postacie: jednego z Żołnierzy Wyklętych, Bolesława Bieruta,
- znają jedno ze świąt państwowych w PRL-u,
- wiedzą, jak Polacy przeciwstawiali się władzy komunistycznej,
- potrafią wymienić przykład jednego z najważniejszych wystąpień przeciw władzy,
- rozumieją, dlaczego władze komunistyczne prześladowały Kościół Katolicki,
- znają jedną z postaci przedstawicieli władzy komunistycznej,
- znają jedną z najważniejszych postaci polskiego Kościoła okresu PRL-u,
- rozumieją terminy: „opozycja”, „strajk”,
- znają fakt strajku w sierpniu 1980 r.,
- wiedzą, czym była „Solidarność”,
- wiedzą, czym był stan wojenny oraz przez kogo i w jakim celu został wprowadzony,
- znają postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego.

Dział: Znowu w wolnej Polsce.

- znają fakt obrad „Okrągłego Stołu”,
- wiedzą, jaki był wynik wyborów z 1989 r.,
- potrafią wymienić jedną ze zmian ustrojowych, które zaszły w Polsce w latach 1989-90,
- znają jeden ze skutków przemian gospodarczych w Polsce z lat 1989-90,
- rozumieją termin: „wolny rynek”,
- rozumieją termin: „republika parlamentarna”,
- znają jeden z warunków, jakie muszą być spełnione, by państwo było naprawdę demokratyczne (konstytucja, wolne wybory, wolne media, wolność słowa),
- wiedzą, jaki podział administracyjny Polski obowiązuje od 1999 r.,
- znają jedno z zadań władz samorządowych w Polsce,
- wiedzą, kto sprawuje władzę w ich (do wyboru) województwie, powiecie lub gminie – funkcje, ewentualnie nazwiska),

- wiedzą, czym są organizacje pozarządowe,
- potrafią podać jeden z przykładów praw obywatelskich,
- znają wybrane z podstawowych praw człowieka,
- znają wybrane z podstawowych praw dziecka,
- wiedzą, kiedy prawa dziecka są łamane i gdzie można się wówczas zwrócić,
- potrafią wskazać na mapie wybrane państwa, które należą do Unii Europejskiej,
- znają symbole unijne,
- wiedzą, co to jest NATO,
- wiedzą, co to jest ONZ,
- wiedzą, dlaczego polscy żołnierze służą w misjach wojskowych w różnych krajach.

Dział: Mieszkańcy globalnej wioski.

- umieją wyjaśnić, dlaczego dzisiaj mówi się, że „świat stał się mniejszy”,
- potrafią wybrać i uzasadnić swój wybór n/t wynalazku, który najbardziej „zmniejszył” świat,
- potrafią wymienić jeden z najważniejszych problemów współczesnej Polski,
- rozumieją pojęcia: „emigracja zarobkowa”, „Polonia”,
- wiedzą, dokąd emigrują Polacy i gdzie Polonia jest najliczniejsza,
- potrafią wymienić jeden z najważniejszych problemów współczesnego świata,
- znają pojęcie terroryzmu,
- znają fakt działań pomocowych podejmowanych przez państwa i organizacje pozarządowe,
- umieją wyjaśnić na przykładach następstwa konfliktów zbrojnych w świecie.

Ocena dostateczna:

Dział: Rzeczpospolita XVII i XVIII wieku.

- rozumieją pojęcie: „Oświecenie”,
- potrafią wymienić wybrane zasługi dla polskiej kultury króla Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- umieją wyjaśnić termin: „czasy stanisławowskie”,
- potrafią wymienić wybranych z najważniejszych artystów czasów stanisławowskich,
- umieją wymienić wybrane przyczyny kryzysu państwa polskiego w XVIII w.,
- znają postać wybranego króla z dynastii Sasów,
- potrafią wskazać na mapie obszary zabrane przez Rosję, Austrię i Prusy w I rozbiórce,
- znają fakt zebrania się Sejmu Czteroletniego zwanego Wielkim,
- wiedzą, kiedy uchwalono pierwszą w Europie konstytucję,
- potrafią wskazać na mapie obszary zabrane przez Rosję, i Prusy w II rozbiórce,
- rozumieją, dlaczego wybuchło Powstanie Kościuszkowskie,
- znają najważniejsze wydarzenia Powstania Kościuszkowskiego,
- znają postać Wojciecha Głowackiego,
- znają termin: „kosynierzy”,
- wiedzą, kiedy nastąpił III rozbiór Polski, oraz potrafią wskazać na mapie obszary zabrane przez Rosję, Austrię i Prusy,
- potrafią wymienić wybrane przyczyny upadku Rzeczypospolitej.

Dział: O wolność waszą i naszą.

- znają losy naszego hymnu narodowego,
- potrafią wskazać na mapie: jedno z państw zdobytych przez Napoleona oraz jedno z państw, których nie zdobył,
- wiedzą, kiedy utworzono Księstwo Warszawskie,
- znają postać księcia Józefa Poniatowskiego,
- umieją wskazać na mapie granice Królestwa Polskiego,
- potrafią ocenić i częściowo uzasadnić, czy Polakom żyło się dobrze w Królestwie,
- umieją umiejscowić w czasie Powstanie Listopadowe,
- potrafią wymienić wybrane cele walki powstańców,
- znają miejsca najważniejszych bitew Powstania,
- wiedzą, jakie były wybrane przyczyny upadku Powstania,
- potrafią wymienić wybrane przykłady represji zastosowanych wobec Polaków po przegranych Powstaniach,
- potrafią odróżnić emigrację polityczną od zarobkowej,
- znają wybrane postacie najważniejszych uczestników Wielkiej Emigracji oraz ich wybrane zasługi dla polskiej kultury,
- wiedzą, kiedy wybuchło Powstanie,
- umieją wymienić wybrane cele walki powstańców,
- potrafią wymienić wybrane przykłady represji zastosowanych wobec Polaków po przegranych Powstaniach,
- potrafią częściowo wyjaśnić, czym była rusyfikacja i jak ją przeprowadzano,
- umieją częściowo wytłumaczyć, na czym polegała germanizacja w zaborze pruskim,
- potrafią podać wybrane przykłady oporu Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji,
- znają wybrane postacie wybitnych Polaków z kraju i emigracji oraz ich wybrane zasługi dla polskiej kultury.

Dział: Wiek pary i żelaza.

- znają wybrane XIX - wieczne wynalazki, które ułatwiły i przyspieszyły podróżowanie,
- znają postacie ich twórców,
- rozumieją termin: „automobil”,
- potrafią podać wybrane przyczyny napływu ludności ze wsi do miast w XIX w.,
- umieją wymienić wybrane ośrodki przemysłowe na ziemiach polskich w XIX w.,
- znają warunki pracy w XIX - wiecznej fabryce i warunki życia w XIX - wiecznym mieście na przykładzie Łodzi,
- umieją wymienić wybrane z najważniejszych XIX - wiecznych wynalazków oraz ich twórców,

- potrafią częściowo wyjaśnić, jakie miało znaczenie ich wynalezienie dla różnych dziedzin życia ludzkiego.

Dział: Polska Odrodzona.

- znają wybrane przyczyny wybuchu I wojny światowej,
- umieją wymienić przykłady państw dwóch walczących ze sobą obozów,
- znają przykłady nowych rodzajów broni,
- potrafią wymienić niektóre ze skutków I wojny światowej oraz jeden z nich wskazać na mapie,
- znają zasługi dla odzyskania niepodległości Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego,
- znają przykłady z najważniejszych wydarzeń procesu kształtowania się granic niepodległego państwa polskiego (Powstania Śląskie, Bitwa Warszawska) oraz potrafią umiejscowić je w czasie i na mapie,
- rozumieją pojęcia: „plebiscyt”, „Orlęta Lwowskie”,
- umieją wymienić wybrane problemy, przed jakimi stanęli Polacy u progu niepodległości,
- potrafią wskazać na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów,
- wiedzą, jak nazywano dwie konstytucje uchwalone w II Rzeczypospolitej,
- rozumieją terminy: „parlament (sejm i senat)”, „głowa państwa”,
- znają terminy: „reforma walutowa”, „COP”,
- umieją wskazać na mapie: Gdynię lub COP,
- wiedzą, że w II Rzeczypospolitej rozwijały się oświata, nauka i kultura,
- znają wybrane postacie najwybitniejszych ówczesnych artystów, naukowców, sportowców oraz ich wybrane zasługi.

Dział: Nasza największa wojna.

- znają częściowo proces powstania ustroju faszystowskiego we Włoszech i nazistowskiego w Niemczech,
- wiedzą częściowo, na czym polegały rządy komunistyczne w ZSRR,
- umieją wymienić wydarzenia prowadzące ku wojnie,
- wiedzą, czym był pakt Ribbentrop – Mołotow
- umieją wymienić przykłady najważniejszych bitew podczas kampanii wrześniowej,
- znają wybraną postać jednego z polskich dowódców w kampanii wrześniowej,
- potrafią wskazać na mapie obszar okupacji niemieckiej wraz z Generalnym Gubernatorstwem i radzieckiej,
- wiedzą, jak Polacy pomagali Żydom,
- rozumieją pojęcia: „okupacja”, „getto”, „Sprawiedliwi”, „Holocaust”, „egzekucje”, „obozy koncentracyjne”,
- znają postacie wybranych „Sprawiedliwych”,
- wiedzą, na czym polegała okupacja sowiecka i znają przykłady zbrodni sowieckich popełnionych na Polakach,
- znają postacie: Janka Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośkę”, rotmistrza Witolda Pileckiego oraz ich wybrane zasługi w walce z okupantem,
- umieją wymienić i wskazać na mapie wybrane spośród przykładów najważniejszych miejsc, w których Polacy walczyli na frontach II wojny światowej,
- znają postacie: generała Władysława Sikorskiego, generała Władysława Andersa,
- znają akcję „Burza”,
- wiedzą, jak długo trwało Powstanie Warszawskie,
- znają wybrane sukcesy warszawskich powstańców,
- potrafią wymienić przykłady pozytywnych i negatywnych skutków Powstania,
- wiedzą, jakie konsekwencje ponieśli Niemcy w wyniku przegranej wojny,
- potrafią wskazać na mapie jedną ze zmian terytorialnych, które zaszły w Europie w jej wyniku.

Dział: Zależni od wschodniego sąsiada.

- rozumieją terminy: „migracja”, „wyścig zbrojeń”, „Żelazna kurtyna”,
- znają jedną z przyczyn powojennych migracji oraz umieją wskazać na mapie jej kierunek,
- potrafią wymienić sojusze wojskowe powstałe po II wojnie światowej,
- znają wybrane skutki wojny dla narodu i państwa polskiego,
- potrafią wskazać na mapie przykłady terenów, które Polska utraciła i które zyskała, wybrane państwa sąsiednie,
- znają przykłady zmian, które zaszły w polskiej gospodarce i jaki był ich wpływ na polskie społeczeństwo,
- wiedzą, w jaki sposób Polska była zależna od ZSRR,
- znają zbrodnie popełniane w Polsce przez władze komunistyczne na przeciwnikach politycznych,
- rozumieją pojęcia: „cenzura”,
- znają skrót: „MO”,
- potrafią wymienić wybrane z najważniejszych wystąpień przeciw władzy,
- znają najważniejsze postacie polskiego Kościoła okresu PRL-u: kardynała Stefana Wyszyńskiego i papieża Jana Pawła II,
- znają jedną z przyczyn strajku w sierpniu 1980 r.,
- wiedzą, kiedy został wprowadzony stan wojenny,
- wiedzą, jak wyglądało życie w PRL-u w latach 80-tych.

Dział: Znowu w wolnej Polsce.

- znają jedną z przyczyn i jedno z postanowień obrad „Okrągłego Stołu”,
- potrafią wymienić wybrane zmiany ustrojowe, które zaszły w Polsce w latach 1989-90,
- znają skutki przemian gospodarczych w Polsce z lat 1989-90,
- znają postać: Tadeusza Mazowieckiego,
- rozumieją termin: „prywatyzacja”,
- rozumieją termin: „referendum”, „trójpodział władzy”,
- znają wybrane warunki, jakie muszą być spełnione, by państwo było naprawdę demokratyczne (konstytucja, wolne wybory, wolne media, wolność słowa),
- znają – w oparciu o mapę - podział administracyjny Polski, jaki obowiązuje od 1999 r.,
- znają przykładowe zadania, które mają władze samorządowe w Polsce,
- znają przykład organizacji pozarządowej,
- potrafią podać wybrane prawa i obowiązki obywatelskie,
- wiedzą, jakie są podstawowe prawa człowieka,.

- umieją wymienić podstawowe prawa dziecka,
- wiedzą, kiedy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej oraz umieją podać wybrany przykład korzyści lub strat, jakie to przyniosło,
- wiedzą, od kiedy Polska jest członkiem NATO lub ONZ.

Dział: Mieszkańcy globalnej wioski.

- potrafią wymienić przykłady wad i zalet globalizacji,
- potrafią wymienić najważniejsze problemy współczesnej Polski,
- umieją wskazać na mapie przykład państwa, dokąd emigrują Polacy i gdzie Polonia jest najliczniejsza,
- potrafią wymienić najważniejsze problemy współczesnego świata,
- umieją wyjaśnić, co to jest terroryzm,
- umieją wyjaśnić na przykładach wybrane przyczyny konfliktów zbrojnych w świecie.

Ocena dobra:

Dział: Rzeczpospolita XVII i XVIII wieku.

- umieją wyjaśnić termin: „Komisja Edukacji Narodowej”,
- znają postacie królów z dynastii Sasów,
- rozumieją pojęcie: „liberum veto”,
- wiedzą, kiedy dokonano I rozbioru Polski,
- wiedzą, kiedy i w jakim celu zebrał się Sejm Czteroletni zwany Wielkim,
- potrafią wymienić najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 Maja,
- wiedzą, kiedy dokonano II rozbioru Polski,
- wiedzą, kiedy wybuchło Powstanie Kościuszkowskie,
- znają postacie: Jana Kilińskiego, Jakuba Jasińskiego,
- potrafią wskazać na mapie: Raławice, Warszawę, Wilno,
- znają termin: „insurekcja”,
- znają okoliczności upadku państwa polskiego,
- potrafią wymienić najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej.

Dział: O wolność waszą i naszą.

- wiedzą, skąd się wzięły Legiony Polskie we Włoszech i co oznaczają słowa refrenu „Mazurka Dąbrowskiego”,
- potrafią wskazać na mapie Księstwo Warszawskie (z 1807 r. i 1809 r.),
- umieją umiejscowić w czasie istnienie Księstwa Warszawskiego i znają jego losy,
- znają postać gen. Jana Henryka Dąbrowskiego,
- potrafią ocenić i uzasadnić, czy działania Napoleona były korzystne dla Polaków,
- potrafią ocenić i uzasadnić, czy Polakom żyło się dobrze w Królestwie,
- potrafią wymienić cele walki powstańców,
- znają miejsca najważniejszych bitew Powstania,
- znają postać Piotra Wysockiego,
- znają postacie najważniejszych uczestników Wielkiej Emigracji (Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina) oraz ich wybrane zasługi dla polskiej kultury,
- umieją wskazać na mapie państwa, które przyjęły najwięcej emigrantów z ziem polskich,
- znają sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem Powstania Styczniowego,
- wiedzą, co przyspieszyło jego rozpoczęcie Powstania Styczniowego,
- umieją wymienić cele walki powstańców,
- rozumieją terminy: „branka”, „kontrybucja”,
- znają postać Romualda Traugutta,
- potrafią wyjaśnić, czym była rusyfikacja i jak ją przeprowadzano,
- umieją wytłumaczyć, na czym polegała germanizacja w zaborze pruskim,
- znają postacie wybitnych Polaków z kraju i emigracji (Jan Matejko, Henryk Sienkiewicz, Bolesław Prus, Stanisław Moniuszko, Stanisław Wyspiański, Helena Modrzejewska, Maria Skłodowska – Curie) oraz ich wybrane zasługi dla polskiej kultury i nauki.

Dział: Wiek pary i żelaza.

- znają XIX - wieczne wynalazki, które ułatwiły i przyspieszyły podróżowanie,
- znają postacie Jamesa Watta, George’a Stephensona, Henry’ego Forda, braci Wright,
- rozumieją termin: „silnik spalinowy”,
- wiedzą, co to jest rewolucja przemysłowa,
- umieją wymienić i wskazać na mapie wybrane ośrodki przemysłowe na ziemiach polskich w XIX w.,
- rozumieją termin: „przemysł”,
- potrafią wyjaśnić, jakie miało znaczenie miały wybrane spośród najważniejszych XIX – wiecznych wynalazków dla różnych dziedzin życia ludzkiego.

Dział: Polska Odrodzona.

- umieją wskazać na mapie dwa obozy walczących ze sobą państw,
- znają nowe rodzaje broni oraz wiedzą, jak zmienił się sposób walki podczas I wojny światowej,
- potrafią wymienić skutki I wojny światowej oraz niektóre z nich wskazać na mapie,
- rozumieją, na czym polegały różnice pomiędzy dwoma orientacjami politycznymi – proaustriacką i prorosyjską,
- znają zasługi dla odzyskania niepodległości Ignacego Paderewskiego,
- wiedzą, dlaczego 11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości,
- znają najważniejsze wydarzenia procesu kształtowania się granic niepodległego państwa polskiego (obronę Lwowa, Powstanie Wielkopolskie, Powstania Śląskie, plebiscyty na Warmii, Mazurach i Górnym Śląsku, Bitwa Warszawska) oraz niektóre z nich potrafią umiejscowić w czasie i na mapie,
- rozumieją pojęcie: „traktat wersalski”,
- znają postać: Wojciecha Korfanteo,
- wiedzą, przed jakimi problemami stanęli Polacy u progu niepodległości,

- wiedzą, jaką rolę w II Rzeczypospolitej odegrał Józef Piłsudski,
- rozumieją termin: „zamach stanu”,
- wiedzą, na czym polegała reforma walutowa,
- potrafią wymienić największe osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej,
- znają postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego,
- wiedzą, jak w II Rzeczypospolitej rozwijały się oświata, nauka i kultura,
- rozumieją znaczenie osiągnięć II Rzeczypospolitej dla przyszłych pokoleń.

Dział: Nasza największa wojna.

- rozumieją pojęcie: „totalitaryzm”,
- wiedzą, na czym polegały rządy komunistyczne w ZSRR,
- umieją wymienić w kolejności chronologicznej i wskazać na mapie wydarzenia prowadzące ku wojnie,
- umieją wyjaśnić, czym był pakt Ribbentrop – Mołotow i jakie miał znaczenie,
- znają postacie: majora Henryka Sucharskiego, majora Henryka Dobrzańskiego – „Hubala”,
- wiedzą, jakie represje ze strony Niemców spotykały Polaków w okresie okupacji,
- wiedzą, jak bronili się Żydzi w czasie Holocaustu,
- rozumieją pojęcia: „łapanki”, „roboty przymusowe”,
- wiedzą, na czym polegała okupacja sowiecka i znają zbrodnie sowieckie popełnione na Polakach,
- wiedzą, w jaki sposób Polacy walczyli z okupantem,
- potrafią wyjaśnić, jaką rolę odegrały podczas II wojny światowej Armia Krajowa i Szare Szeregi,
- znają postacie: generała Stefana Roweckiego „Grota”, Janka Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośkę”, Jana Piwnika „Ponurego”, rotmistrza Witolda Pileckiego oraz ich wybrane zasługi w walce z okupantem,
- umieją wymienić i wskazać na mapie najważniejsze miejsca, w których Polacy walczyli na frontach II wojny światowej,
- znają postać: generała Stanisława Maczka,
- rozumieją termin: rząd londyński,
- rozumieją, na czym polegała akcja „Burza”,
- znają sukcesy warszawskich powstańców,
- potrafią wymienić pozytywne i negatywne skutki Powstania,
- potrafią wyjaśnić, kiedy i dlaczego Niemcy zaczęli ponosić klęski,
- potrafią wskazać na mapie wybrane zmiany terytorialne, które zaszły w Europie w wyniku II wojny światowej.

Dział: Zależni od wschodniego sąsiada.

- rozumieją termin: „pomoc humanitarna”,
- znają wybrane przyczyny powojennych migracji oraz umieją wskazać na mapie ich kierunki,
- rozumieją przyczyny powstania dwóch państw niemieckich,
- znają postacie Jurija Gagarina, Neila Armstronga,
- znają skutki wojny dla narodu i państwa polskiego,
- potrafią wskazać na mapie tereny, które Polska utraciła, które zyskała, państwa sąsiednie,
- rozumieją pojęcia: „centralne planowanie”,
- znają skrót: „PZPR”,
- znają postacie: wybranych Żołnierzy Wyklętych,
- potrafią wymienić najważniejsze wystąpienia przeciw władzy,
- rozumieją termin: „autorytet”,
- znają przyczyny strajku w sierpniu 1980 r.,
- znają postać: księdza Jerzego Popiełuszki.

Dział: Znowu w wolnej Polsce.

- znają wybrane przyczyny i postanowienia obrad „Okrągłego Stołu”,
- wiedzą, dlaczego wybory w 1989 r. określamy jako częściowo wolne,
- znają postać: Leszka Balcerowicza,
- rozumieją termin: „legalizacja”,
- rozumieją terminy: „trójpodział władzy (ustawodawcza, wykonawcza, sądownicza)”,
- wiedzą, jakie zadania mają władze samorządowe w Polsce,
- umieją na przykładach omówić zakres działań władz lokalnych oraz sposoby sprawowania przez nich władzy,
- potrafią wytłumaczyć, kim jest obywatel i jakie są jego podstawowe prawa i obowiązki,
- wiedzą, gdzie zostały zapisane podstawowe prawa człowieka,
- potrafią wskazać na mapie państwa, które należą do Unii Europejskiej,
- wiedzą, jakie korzyści i straty przyniosło wstąpienie Polski do Unii Europejskiej.

Dział: Mieszkańcy globalnej wioski.

- rozumieją czym różni się kultura masowa od globalizacji,
- rozumieją pojęcie: „kryzys demograficzny”,
- wiedzą, które z problemów współczesnego świata dotyczą również Polski,
- umieją wyjaśnić na przykładach wybrane przyczyny i następstwa konfliktów zbrojnych w świecie.

Ocena bardzo dobra:

Dział: Rzeczpospolita XVII i XVIII wieku.

- potrafią wymienić zasługi Stanisława Augusta Poniatowskiego dla polskiej kultury,
- potrafią wymienić najważniejszych artystów czasów stanisławowskich,
- umieją wymienić przyczyny kryzysu państwa polskiego w XVIII w.,
- rozumieją, na czym polegało znaczenie Konstytucji 3 Maja,
- wiedzą, dlaczego nastąpił II rozbiór Polski,
- znają przebieg Powstania Kościuszkowskiego,
- znają termin: „uniwersał”,

- znają termin: „abdykacja”,
- umieją samodzielnie wyjaśnić, dlaczego doszło do upadku państwa polskiego.

Dział: O wolność waszą i naszą.

- znają rozwój kariery i upadek Napoleona Bonaparte,
- potrafią wskazać na mapie: państwa zdobyte przez Napoleona, państwa, których nie zdobył,
- potrafią ocenić i uzasadnić, czy działania Napoleona były korzystne dla Polaków,
- znają postać gen. Józefa Chłopickiego,
- wiedzą, jakie były przyczyny upadku Powstania,
- potrafią wymienić przykłady represji zastosowanych wobec Polaków po przegranej Powstaniu,
- znają postacie najważniejszych uczestników Wielkiej Emigracji (Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina) oraz ich zasługi dla polskiej kultury,
- potrafią wymienić przykłady represji zastosowanych wobec Polaków po przegranej Powstaniu,
- potrafią dokonać oceny Powstania Styczniowego,
- potrafią podać przykłady oporu Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji,
- znają postacie wybitnych Polaków z kraju i emigracji (Jan Matejko, Henryk Sienkiewicz, Bolesław Prus, Stanisław Moniuszko, Stanisław Wyspiański, Helena Modrzejewska, Maria Skłodowska – Curie) oraz ich zasługi dla polskiej kultury i nauki.

Dział: Wiek pary i żelaza.

- rozumieją termin: „aeroplan”,
- umieją odpowiedzieć na pytanie „Czy można uznać kolej za najważniejszy wynalazek XIX wieku?” oraz uzasadnić swoją odpowiedź,
- potrafią podać przyczyny napływu ludności ze wsi do miast w XIX w.,
- umieją wymienić i wskazać na mapie ośrodki przemysłowe na ziemiach polskich w XIX w.,
- umieją wymienić najważniejsze XIX – wieczne wynalazki oraz ich twórców,
- potrafią wyjaśnić, jakie miało znaczenie ich wynalazek dla różnych dziedzin życia ludzkiego.

Dział: Polska Odrodzona.

- znają przyczyny wybuchu I wojny światowej,
- rozumieją, na czym polegała wojna pozycyjna,
- umieją wyjaśnić, jaką rolę w odzyskaniu niepodległości przez Polskę odegrały Legiony Piłsudskiego,
- znają najważniejsze wydarzenia procesu kształtowania się granic niepodległego państwa polskiego (obronę Lwowa, Powstanie Wielkopolskie, Powstania Śląskie, plebiscyty na Warmii, Mazurach i Górnym Śląsku, Bitwa Warszawska) oraz potrafią umiejscowić je w czasie i na mapie,
- znają postać Włodzimierza Lenina,
- umieją wskazać różnice między Konstytucją Marcową i Konstytucją Kwietniową,
- rozumieją terminy: „władza ustawodawcza”, „władza wykonawcza”,
- znają postać Władysława Grabskiego,
- umieją wskazać na mapie: Gdynię, COP,
- znają postacie najwybitniejszych ówczesnych artystów, naukowców, sportowców oraz ich zasługi.

Dział: Nasza największa wojna.

- znają przyczyny i proces powstania ustroju faszystowskiego we Włoszech i nazistowskiego w Niemczech,
- potrafią porównać dwa przedwojenne systemy totalitarne,
- znają postać kapitana Władysława Raginisa,
- potrafią wytłumaczyć, jakie znaczenie miał atak ZSRR na Polskę,
- potrafią wskazać na mapie miejsca wybranych obozów koncentracyjnych, Katyń,
- znają postacie: Hansa Franka, Jana Karskiego, Ireny Sendlerowej, rodziny Ulmów, Henryka Sławika,
- znają postacie: generała Stefana Roweckiego „Grot”, Janka Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośkę”, Jana Piwnika „Ponurego”, rotmistrza Witolda Pileckiego oraz ich zasługi w walce z okupantem,
- rozumieją termin: desant,
- potrafią podać argumenty za wyborem jednej z poznanych bitew, jako najważniejszej wśród stoczonych z udziałem Polaków,
- potrafią uzasadnić odpowiedź na pytanie, czy akcję „Burza” uznać za udaną,
- potrafią wyjaśnić, kiedy i dlaczego Niemcy zaczęli ponosić klęski,,
- potrafią wskazać na mapie zmiany terytorialne, które zaszły w Europie w wyniku II wojny światowej.

Dział: Zależni od wschodniego sąsiada.

- znają przyczyny powojennych migracji oraz umieją wskazać na mapie ich kierunki,
- potrafią wymienić sojusze wojskowe powstałe po II wojnie światowej oraz umiejscowić je na mapie,
- znają postać Edwina Aldrina,
- wiedzą, jakie zmiany zaszły w polskiej gospodarce i jaki był ich wpływ na polskie społeczeństwo,
- rozumieją pojęcie: „awans społeczny”,
- rozumieją pojęcie: „dyktatura partii komunistycznej”,
- znają skrót „UB”,
- znają postacie przedstawicieli władzy komunistycznej: Władysława Gomułki, Edwarda Gierka,
- rozumieją termin „KOR”,
- wiedzą, jakie było znaczenie powstania „Solidarności”.

Dział: Znowu w wolnej Polsce.

- znają przyczyny i postanowienia obrad „Okrągłego Stołu”,
- potrafią wymienić zmiany ustrojowe, które zaszły w Polsce w latach 1989-90,
- umieją uzasadnić odpowiedź na pytanie, czy wszystkie skutki przemian gospodarczych w Polsce z lat 1989-90 były pozytywne,
- znają postać Ryszarda Kaczorowskiego,
- rozumieją termin: „Zgromadzenie Narodowe”,
- wiedzą, jakie warunki muszą być spełnione, by państwo było naprawdę demokratyczne (konstytucja, wolne wybory, wolne media, wolność słowa),
- wiedzą, jakie zadania mają władze samorządowe w Polsce,

- wiedzą, kto sprawuje władzę w ich województwie, powiecie i gminie – funkcje, ewentualnie nazwiska),
- znają przykłady organizacji pozarządowych,
- wiedzą, gdzie są zapisane podstawowe prawa dziecka,
- wiedzą, jak doszło do powstania Unii Europejskiej,
- wiedzą, od kiedy Polska jest członkiem ONZ.

Dział: Mieszkańcy globalnej wioski.

- potrafią wymienić wady i zalety globalizacji,
- rozumieją pojęcie „infrastruktura”,
- potrafią wybrać – ich zdaniem - największy z problemów współczesnego świata i uzasadnić swój wybór,
- potrafią sformułować własną opinię n/t działań pomocowych podejmowanych przez państwa i organizacje pozarządowe,
- umieją wyjaśnić na przykładach przyczyny i następstwa konfliktów zbrojnych w świecie.

Ocena celująca:

Pełne opanowanie wymagań sformułowanych w podstawie programowej jest podstawą do wystawienia uczniom oceny celującej. W przypadku pewnych braków w ich opanowaniu, nauczyciel może zdecydować, które wymagania wykraczające poza podstawę programową są dodatkowymi elementami decydującymi o ocenie celującej. Mogą ją wówczas otrzymać uczniowie, którzy:

- systematycznie i odpowiedzialnie przygotowują się do konkursów historycznych,
- potrafią nie tylko korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, ale również umieją samodzielnie zdobyć wiadomości,
- systematycznie wzbogacają swą wiedzę przez czytanie książek i artykułów o treści historycznej (odpowiednich do wieku),
- potrafią nie tylko poprawnie rozumować kategoriami ściśle historycznymi (przyczyny – skutki) ale również umieją powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznawanymi w czasie lekcji innych przedmiotów,
- wyrażają samodzielny, krytyczny (w stopniu odpowiednim do wieku) stosunek do określonych zagadnień z przeszłości,
- potrafią udowadniać swoje zdanie używając odpowiedniej argumentacji będącej skutkiem nabytej samodzielnie wiedzy.

Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania:

Uczniowie powinni być przygotowani na bieżąco z trzech ostatnich lekcji do odpowiedzi ustnej lub kartkówki.

Sprawdziany pisemne obejmujące więcej niż trzy lekcje będą zapowiadane dwa tygodnie przed ich przewidywanym terminem i poprzedzać je będą powtórzenia ustne. Uczniowie mogą poprawiać sprawdziany w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac. Również uczniowie nieobecni z różnych powodów w dniu pisania sprawdzianu lub dłużej z powodów innych niż choroba muszą go napisać w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły lub w terminie ustalonym z nauczycielem. Jeśli tego nie uczynią, otrzymują ocenę niedostateczną. Uczniowie nieobecni dłużej z powodu choroby muszą to uczynić w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły lub w terminie ustalonym z nauczycielem. Jeśli tego nie uczynią, również otrzymują ocenę niedostateczną.

W każdym semestrze uczeń może jeden raz nie być przygotowany do lekcji (z wyjątkiem zapowiedzianych sprawdzianów i zajęć, na których wystawiana jest ocena śródroczna lub roczna), jednak musi to zostać zgłoszone nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji, a nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku. Niezgłoszenie przez ucznia braku przygotowania do lekcji jest równoważne z otrzymaniem oceny niedostatecznej lub minusa. Za pozostałe nieprzygotowania do lekcji uczeń otrzyma: za brak wiedzy lub umiejętności – ocenę niedostateczną, za brak zadania – minus (za trzy minusy – również ocenę niedostateczną). Brak zadania uczeń zgłasza nauczycielowi na początku lekcji, a nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku. Niezgłoszenie przez ucznia braku zadania jest równoważne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Dodatkowa praca i aktywność będzie nagradzana oceną bardzo dobrą, celującą lub plusami (za trzy plusy uczniowie otrzymują ocenę bardzo dobrą).

**SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ,
czyli za co otrzymasz ocenę z historii**

sposoby	uwagi	klasa VI
ODPOWIEDZI USTNE	materiał z 3 ostatnich lekcji bez zapowiedzi inny zapowiadany	min 1/sem
SPRAWDZIANY PISEMNE	zapowiadane 2 tygodnie przed	min 1/sem
KARTKÓWKI	materiał z 3 ostatnich lekcji bez zapowiedzi	według potrzeb
ZADANIA DOMOWE		na bieżąco
AKTYWNOŚĆ		na bieżąco
PRACA NA LEKCJACH		na bieżąco